

Poddębice, dnia 15 maja 2024 r.

Nasz znak: IGKM.271.10.2024

WYJAŚNIENIA ORAZ ZMIANY TREŚCI SWZ (1)

dot. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn.: „**Świadczenie usług odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Poddębice**”

Gmina Poddębice działając na podstawie art. 135 ust. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.) w odpowiedzi na skierowane do Zamawiającego zapytania dotyczące treści specyfikacji warunków zamówienia informuje:

Pytanie nr 1.

1. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 4 ust. 8

Prosimy o informację, jak częste mogą być wymiany pojemnika na mniejszy lub większy, o czym, Zamawiający pisze w § 4 ust. 8 Projektu umowy, a które mogą mieć miejsce niezależnie od ustaleń umowy lub Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poddębice w tym zakresie.

Prosimy o określenie, biorąc pod uwagę doświadczenie Zamawiającego, chociażby procentowej skali takich przypadków w trakcie trwania umowy.

Odpowiedź nr 1: Zamawiający nie jest w stanie przewidzieć jak częste mogą być przypadki wymiany pojemnika na mniejszy lub większy w 2025 i 2026 r. ponieważ liczba dotycząca wymiany pojemników jest uzależniona od wielu czynników m. in. od zmiany liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość (urodzenia, zgony, zmiana właścicieli nieruchomości w związku z jej sprzedażą bądź kupnem), a także wymiany pojemników uszkodzonych w trakcie wywozu odpadów oraz wymiany pojemników na większy w przypadku osób przewlekłe chorych używających pampersów.

Pytanie nr 2

2. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 4 ust. 21 oraz § 15 ust. 4

Zamawiający w § 4 ust. 21 Umowy napisał, że:

„Wykonawca podczas realizacji przedmiotu zamówienia zapewni osiągnięcie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz składowania dla czasu trwania umowy pod rygorem zapłaty kary umownej, o której mowa w § 15 ust. 4”

Co oznacza, że Zamawiający w § 4 ust. 21 Umowy nałożył na wykonawcę obowiązek osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych odebranych w ramach umowy, w wysokości wskazanej w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jednocześnie w § 15 ust. 4 Umowy przewidział sankcję w postaci kary umownej za nieosiągnięcie ww. poziomów, które będą liczone odrębnie dla (1) przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, (2) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, (3) składowania.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. z dnia 16 czerwca 2023 r. Dz.U. z 2023 r. poz. 1469, dalej: „ucpg”) gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 45% wagowo - za rok 2024, co najmniej 55 % - za rok 2025 oraz co najmniej 56% - za rok 2026. W ust. 1a przywołanego powyżej przepisu wskazano, że poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. W art. 9z ust. 2a ucpg wskazano, że gmina, która nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 3b lub art. 3c - podlega karze pieniężnej obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu: 1) przygotowania odpadów komunalnych do ponownego użycia i recyklingu; 2) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; 3) składowania. Karę za nieosiągnięcie poziomów recyklingu oblicza się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na składowisku, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 290 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, i brakującej masy odpadów komunalnych wyrażonej w Mg, wymaganej do osiągnięcia odpowiedniego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych lub ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. (art. 9z ust. 2a ucpg w zw. z art. 9z ust. 3 ucpg w zw. z art. 9x ust. 3 ucpg).

W przypadku tzw. systemu gminnego, ustawodawca jednoznacznie obowiązkiem osiągnięcia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i ewentualną karą, jednak obciążył gminę. Nie jest z pewnością zgodne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa przerwienie na wykonawcę usługi wymogu stawianego przez przepisy prawa administracyjnego, a już w szczególności, gdy Zamawiający nie wskazuje, w jaki sposób zamierza realnie współdziałać, aby osiągnięcie wymaganych poziomów stało się możliwe. Należy stwierdzić, że nałożenie na wykonawcę obowiązku osiągnięcia poziomów recyklingu w wysokości wynikającej z przepisów ucpg jest żądaniem świadczenia niemożliwego w rozumieniu art. 387 § 1 kc, z tego chociażby względu, że na osiągnięcie tych poziomów mają wpływ nie tylko działania wykonawcy, ale także (a wręcz przede wszystkim) działania Zamawiającego, a odpowiedzialność wykonawcy kształtować się może tylko w odniesieniu do odpowiedzialności tego wykonawcy, jaka może być mu z tego tytułu rzeczywiście przypisana, co oznacza, że obie strony umowy (zarówno Zamawiający, jak i wykonawca) powinni ponosić odpowiedzialność z tytułu nieosiągnięcia tych poziomów.

Całkowite przerwienie na wykonawcę odpowiedzialności za osiągnięcie tzw. poziomu recyklingu w sytuacji, gdy oczywistym jest, że wykonawca nie ma wpływu na osiągnięcie tego poziomu, jest niezgodne z obowiązkiem współdziałania Zamawiającego z wykonawcą przy wykonaniu umowy.

Co istotne, Zamawiający obligując Wykonawcę do osiągnięcia ustawowych poziomów recyklingu i przerzucając na wykonawcę karę umowną za ich nieosiągnięcie, nie uwzględnił w umowie nowego stanu prawnego i faktycznego jakim jest wejście w życie tzw. „systemu kaucyjnego”, który wchodzi w życie 1 stycznia 2025 r.

Jak wskazano na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska: „Obecnie znaczna część odpadów powstających z opakowań, które planuje się objąć systemem kaucyjnym, zbierana jest razem z innymi odpadami komunalnymi w systemie gminnym. Nowe rozwiązanie zwiększy poziom selektywnego zbierania, a w efekcie także recyklingu odpadów opakowaniowych i zmniejszy zaśmiecenie środowiska” (<https://www.gov.pl/web/klimat/od-2025-roku-bedzie-obowiazywawal-w-polsce-system->

kaucyjny-rzad-przyjal-nowelizacje-ustawy-o-gospodarce-opakowaniami-i-odpadami-opakowaniowymi). Oznacza to, że strumień odpadów w ramach nowego systemu kaucyjnego pomniejszy strumień odpadów wykonawcy – a są to odpady nadające się do recyklingu i po ich odebraniu oraz wysegregowaniu, wykonawca osiąga z tytułu ich sprzedaży przychód.

Powyższe oznacza również, że to gminy, a nie wykonawcy, będą mogły wliczyć sobie do swoich sprawozdań dotyczących tzw. poziomów recyklingu odpady odebrane w ramach systemu kaucyjnego.

Nowe rozwiązania mogą znacząco wpłynąć na cały rynek gospodarki odpadami, w tym na koszty realizacji zamówienia i możliwość realnego osiągnięcia przez wykonawcę ustawowych poziomów recyklingu.

Zatem, przeniesienie na Wykonawcę całej kary stanowi nadużycie prawa podmiotowego Zamawiającego i jest rażąco wygórowane, z uwagi na wpływ Zamawiającego na poziomy recyklingu przy jednoczesnym ograniczonym wpływie wykonawcy na osiąganym poziomie recyklingu i odzysku, mając również na uwadze nowy „system kaucyjny”, w którym to gminy będą (a nie wykonawca) mogły sobie wliczyć do tzw. poziomów recyklingu odpady odebrane w ramach systemu kaucyjnego;

Wobec powyższego, wnosimy o usunięcie obowiązku osiągnięcia tzw. poziomów recyklingu, o których mowa § 4 ust. 21 Umowy – jako obowiązku niemożliwego do spełnienia; a w konsekwencji wykreślenia § 14 ust. 1-4 Umowy – odnoszącego się do kar umownych za niespełnienie tego obowiązku.

Jednocześnie wnosimy o wprowadzenie do Wzoru Umowy postanowień określających zasady wprowadzenia zmian do umowy w związku z niemożliwymi do przewidzenia w momencie składania oferty skutkami wejścia w życie nowelizacji ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, która wprowadza tzw. system kaucyjny od 1 stycznia 2025 r. Przepisy te z pewnością wpłyną na realizowane zamówienie, a wpływ ten będzie wymagał merytorycznej zmiany umowy - w zakresie co najmniej ilości odbieranych odpadów.

Odpowiedź nr 2: Zamawiający nie wykreśli z projektu umowy § 14 ust. 1-4 gdyż dotyczy on zabezpieczenia należytego wykonania umowy, a nie kar umownych za nieosiągnięcie tzw. poziomów recyklingu. Kary umowne za nieosiągnięcie poziomów są zawarte w § 15.

Gmina jako Zamawiający ma prawo, przenieść obowiązki nałożone na nią przez ustawodawcę na mocy art. 3b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dalej: u.c.p.g.) na wykonawcę jako wyspecjalizowany podmiot gospodarczy, zapewniając sobie w ten sposób prawidłową realizację usług. Obowiązki wykonawcy opisane w §4 ust. 21 projektu umowy są bowiem powieleniem obowiązków nałożonych na Gminę przez ustawodawcę na mocy art. 3b ust. 1 u.c.p.g. Sposób wykonywania usług, objętych przedmiotem zamówienia ma zatem decydujący wpływ na możliwość wypełnienia przez Gminę obowiązków związanych z selektywną zbiórką i osiąganiem wymaganych poziomów recyklingu. Uznanie, iż Zamawiający nałożył na wykonawcę niemożliwy do spełnienia obowiązek, skutkowałoby uznaniem, iż taki sam charakter ma obowiązek nałożony na Zamawiającego przez ustawodawcę. Można ponadto wyprowadzić wniosek, że przez sam fakt prowadzenia działalności w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów należy liczyć się z koniecznością realizacji obowiązku osiągania wymaganego przez ustawodawcę poziomu recyklingu (analogiczna argumentacja

w wyroku Krajowej Izby Odwoławczej z 13 czerwca 2022 r., sygn. akt KIO 1118/22, z dnia 25 sierpnia 2022 r. KIO 2023/22, z dnia 22 czerwca 2020 r. sygn. akt: KIO 1015/20). Osiągnięcie wymaganych przepisami poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wchodzi w zakres przedmiotu zamówienia. Co za tym idzie Zamawiający ma prawo na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania tego zobowiązania niepieniężnego przez wykonawcę zastrzec karę umowną jako substytut odszkodowania za poniesioną szkodę majątkową wynikłą z konieczności uiszczenia kary pieniężnej przewidzianej w 9z ust. 2a pkt 1 u.c.p.g.

Trudne do przewidzenia w momencie składania ofert skutki wdrożenia w okresie realizacji umowy tzw. „systemu kaucyjnego” nie są przesłanką do wyłączenia odpowiedzialności Wykonawcy za osiągnięcie wymaganych przepisami poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odbieranych z terenu gminy odpadów komunalnych – jak wykazano wyżej odpowiedzialność ta wchodzi w zakres przedmiotu zamówienia. Zamawiający informuje, że w § 6 ust. II pkt 1b projektu umowy przewidział zmianę umowy w zakresie zmiany przepisów powszechnie obowiązujących, w zakresie przewidzianym w tych przepisach. W związku z powyższym Zamawiający nie przewiduje wprowadzenia dodatkowych zmian w tym zakresie.

Pytanie nr 3

3. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 4 ust. 25

Zamawiający w § 4 ust. 25 Umowy napisał, że:

„Zamawiający i Wykonawca wspólnie odpowiadają za informowanie mieszkańców o zasadach i terminach odbierania poszczególnych rodzajów odpadów. W tym celu Wykonawca sporządza harmonogramy odbioru, które po zaakceptowaniu przez Zamawiającego będzie drukował i dostarczał właścicielom nieruchomości co potwierdza stosownym oświadczeniem. Natomiast Zamawiający będzie publikował Harmonogramy odbioru na stronie internetowej www.poddebice.pl.”

Prosimy o informację co się stanie i jak ma reagować Wykonawca, w sytuacji gdy:

- właściciel nieruchomości odmówi podpisania oświadczenia o doręczonym harmonogramie;
- właściciel nieruchomości będzie nieobecny w domu w dniu, w którym wykonawca będzie dystrybuował harmonogram odbioru odpadów.

Wskazujemy, że jest to o tyle istotna kwestia, że za brak ww. oświadczenia, Zamawiający przewidział karę umowną w § 15 ust. 5 pkt. 5) Umowy.

Odpowiedź nr 3: Zamawiający wyjaśnia, iż to Wykonawca potwierdza Zamawiającemu dostarczenie harmonogramów poprzez załączanie co miesiąc do faktury stosownego oświadczenia. Zatem właściciel nieruchomości nie jest zobowiązany do podpisywania Wykonawcy dodatkowych oświadczeń potwierdzających fakt otrzymania harmonogramu.

Jednocześnie Zamawiający zmienia projekt umowy w § 15 ust. 5 wykreślając karę umowną za niedostarczenie właścicielom nieruchomości harmonogramu. Nie zmienia to jednak faktu, iż na Wykonawcy ciąży obowiązek dostarczenia harmonogramów właścicielom nieruchomości.

W § 15 ust. 5 projektu umowy

jest:

„5. Zamawiającemu przysługują od Wykonawcy również kary umowne w poniższych przypadkach i wysokościach:

1) 10 % kwoty brutto określonej w § 9 ust. 1 oferowanej za realizację zamówienia na cały czas obowiązywania umowy za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od Wykonawcy,

2) 10 % kwoty brutto określonej w § 9 ust. 1 oferowanej za realizację zamówienia na cały czas obowiązywania umowy w przypadku odstąpienia przez Wykonawcę od umowy z przyczyn niezawinionych przez Zamawiającego,

3) w wysokości 20,00 zł za nieuzasadniony przypadek niezrealizowania reklamacji, o której mowa w § 3 ust. 3 niniejszej umowy, kara będzie naliczana jako iloczyn kwoty 20,00 zł oraz ilości nieruchomości od których nie odebrano odpadów pomimo zgłoszonej reklamacji razy ilość dni,

4) w wysokości 300,00 zł za każdy dzień zwłoki w dostarczeniu Zamawiającemu projektu harmonogramu, o którym mowa w § 4 ust. 22 niniejszej umowy,

5) w wysokości 1000,00 zł za niedostarczenie właścicielom nieruchomości harmonogramu zaakceptowanego przez Zamawiającego. Za równoznaczne z niedostarczeniem harmonogramu uważa się sytuację, w której spośród 50 wybranych przez Zamawiającego właścicieli nieruchomości więcej niż 25 osób oświadczyło, iż nie otrzymało od Wykonawcy harmonogramu,

6) w wysokości 100 zł za każdy dzień zwłoki w złożeniu raportu, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 2,

7) w wysokości 100 zł za każdy dzień zwłoki w złożeniu oświadczeń, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 3 i pkt 4,

8) w wysokości 20,00 zł za każdy nieuzasadniony przypadek niedostarczenia przez Wykonawcę właścicielom nieruchomości pojemników lub worków, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 i 3 niniejszej umowy, kara będzie naliczana jako iloczyn kwoty 20,00 zł oraz ilości nieruchomości do których nie przekazano pojemników i nie dostarczono worków razy ilość dni,

9) w wysokości 1 000,00 zł za każdy przypadek stwierdzenia, że pojazd Wykonawcy nie jest czytelnie oznaczony nazwą przedsiębiorcy i numerem telefonu,

10) w wysokości 100,00 zł za każdy przypadek nieuprzątnięcia terenu zanieczyszczonego odpadami i innymi zanieczyszczeniami wysypanymi z pojemników, kontenerów i pojazdów w trakcie realizacji usługi wywozu, o którym mowa w § 4 ust. 17,

11) w wysokości 1/10 kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za każdy stwierdzony przypadek wykonania czynności przez osoby wskazane w § 18 ust. 1 umowy, które nie są zatrudnione na podstawie umowy o pracę, za każdą osobę,

12) w wysokości 1/10 kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za nieprzedłożenie przez Wykonawcę dokumentu, o którym mowa w § 18 ust. 4 pkt 2, a także aktualnego wykazu, o którym mowa w § 18 ust. 2 w terminie 7 dni od dnia podpisania niniejszej umowy. Brak zapłaty lub nieterminowa zapłata podwykonawcy wynagrodzenia z tytułu zmienionej wysokości wynagrodzenia, o której mowa w art. 439 ust. 5 ustawy Pzp będzie powodowało naliczenie kary umownej w wysokości 50,00 zł (słownie: pięćdziesiąt złotych) za każdy dzień”.

powinno być:

„5. Zamawiającemu przysługują od Wykonawcy również kary umowne w poniższych przypadkach i wysokościach:

- 1) 10 % kwoty brutto określonej w § 9 ust. 1 oferowanej za realizację zamówienia na cały czas obowiązywania umowy za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od Wykonawcy,
- 2) 10 % kwoty brutto określonej w § 9 ust. 1 oferowanej za realizację zamówienia na cały czas obowiązywania umowy w przypadku odstąpienia przez Wykonawcę od umowy z przyczyn niezawinionych przez Zamawiającego,
- 3) w wysokości 20,00 zł za nieuzasadniony przypadek niezrealizowania reklamacji, o której mowa w § 3 ust. 3 niniejszej umowy, kara będzie naliczana jako iloczyn kwoty 20,00 zł oraz ilości nieruchomości od których nie odebrano odpadów pomimo zgłoszonej reklamacji razy ilość dni,
- 4) w wysokości 300,00 zł za każdy dzień zwłoki w dostarczeniu Zamawiającemu projektu harmonogramu, o którym mowa w § 4 ust. 22 niniejszej umowy,
- 5) w wysokości 100 zł za każdy dzień zwłoki w złożeniu raportu, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 2,
- 6) w wysokości 100 zł za każdy dzień zwłoki w złożeniu oświadczeń, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 3 i pkt 4,
- 7) w wysokości 20,00 zł za każdy nieuzasadniony przypadek niedostarczenia przez Wykonawcę właścicielom nieruchomości pojemników lub worków, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 i 3 niniejszej umowy, kara będzie naliczana jako iloczyn kwoty 20,00 zł oraz ilości nieruchomości do których nie przekazano pojemników i nie dostarczono worków razy ilość dni,
- 8) w wysokości 1 000,00 zł za każdy przypadek stwierdzenia, że pojazd Wykonawcy nie jest czytelnie oznaczony nazwą przedsiębiorcy i numerem telefonu,
- 9) w wysokości 100,00 zł za każdy przypadek nieuprzątnięcia terenu zanieczyszczonego odpadami i innymi zanieczyszczeniami wysypanymi z pojemników, kontenerów i pojazdów w trakcie realizacji usługi wywozu, o którym mowa w § 4 ust. 17,
- 10) w wysokości 1/10 kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za każdy stwierdzony przypadek wykonania czynności przez osoby wskazane w § 18 ust. 1 umowy, które nie są zatrudnione na podstawie umowy o pracę, za każdą osobę,
- 11) w wysokości 1/10 kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za nieprzedłożenie przez Wykonawcę dokumentu, o którym mowa w § 18 ust. 4 pkt 2, a także aktualnego wykazu, o którym mowa w § 18 ust. 2 w terminie 7 dni od dnia podpisania niniejszej umowy. Brak zapłaty lub nieterminowa zapłata podwykonawcy wynagrodzenia z tytułu zmienionej wysokości wynagrodzenia, o której mowa w art. 439 ust. 5 ustawy Pzp będzie powodowało naliczenie kary umownej w wysokości 50,00 zł (słownie: pięćdziesiąt złotych) za każdy dzień”.

Pytanie nr 4

4. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 6 ust. 1 pkt 1

Zamawiający w § 6 ust. 1 pkt 1 Umowy uregulował kwestie związane z obligatoryjnym elementem umowy o zamówienie publiczne wynikającym z art. 436 pkt 4 lit b) ustawy Pzp, tj. *zasady wprowadzania zmian wysokości wynagrodzenia w przypadku zmiany:*
- stawki podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego,

- wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne,
- zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 46)
- jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę.

Na podstawie art. art. 436 pkt 4 lit b) ustawy Pzp zmiana wynagrodzenia powinna nastąpić w przypadku zmiany przepisów regulujących wysokość minimalnego wynagrodzenia czy wysokość stawki podatku VAT, po stwierdzenia wpływu zmian wysokości obciążeń o charakterze publicznoprawnym na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę.

Zatem postanowienia umowy nie mogą przewidywać, że zmiana wynagrodzenia może nastąpić dopiero „po upływie 12 miesięcy” (przepis art. 436 pkt 4 lit b) ustawy Pzp wskazuje, jedynie , że jest to element obligatoryjny w umowach zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy), ani nie mogą limitować terminu od kiedy możliwa jest taka zmiana ” W tym przypadku zmiana jest możliwa nie wcześniej niż od stycznia 2026 r. i dotyczyć może tylko niezrealizowanej części umowy” bowiem taka zmiana może nastąpić w sytuacji zmiany obowiązujących przepisów w ww. zakresie jeżeli będą one miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę.

Wobec powyższego, wnosimy o dostosowanie postanowień § 6 ust. 1 pkt 1 Umowy do jego zgodności z przepisami art. 436 pkt 4 lit b) ustawy Pzp poprzez wykreślenie takich podkreślonych zapisów jak;

- zmianę wysokości wynagrodzenia Wykonawcy po upływie 12 miesięcy”
- W tym przypadku zmiana jest możliwa nie wcześniej niż od stycznia 2026 r.

Odpowiedź nr 4: Zamawiający potwierdza, że zmiana umowy w przypadkach zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 projektu umowy będzie możliwa dopiero od 1 stycznia 2026 r., z uwagi na fakt, iż obowiązki dotyczące postanowień umowy w tym zakresie ustawodawca przewidział dla umów zawieranych powyżej 12 miesięcy. Zamawiający nie przewiduje zmiany w tym zakresie.

Pytanie nr 5

5. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 6 ust. 1. 3

Czy Zamawiający przewiduje tylko jedną waloryzację wynagrodzenia w roku 2025 ? Czy Wykonawca będzie mógł wystąpić z wnioskiem waloryzacyjnym również roku 2026 i zasady ustalania wskaźnika zmiany wynagrodzenia określone w § 6 ust. 1.3 będą miały zastosowanie także do zmiany wynagrodzenia w roku 2026?

Prosimy o wyjaśnienie powyższych wątpliwości interpretacyjnych.

Odpowiedź nr 5: Zamawiający wyjaśnia, iż rozróżnił zmianę umowy w zakresie zmiany wysokości wynagrodzenia tj. inaczej ustalił termin zmiany umowy w zakresie zmiany wysokości wynagrodzenia na podstawie art. 436 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.) po upływie 12 miesięcy oraz inaczej na podstawie art. 439 Pzp gdzie Zamawiający przewidział

możliwość waloryzacji wynagrodzenia już w drugim półroczu 2025 r. pod warunkiem, że wystąpią przesłanki określone w § 6 ust. 1 pkt 3 umowy.

Pytanie nr 6.

6. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 6 ust. 1. 5

Zamawiający w § 6 ust. 1.5 Umowy ustalił, że „Zgodnie do postanowień art. 439 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp zamawiający określa, iż wartość zmiany wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy nie może przekroczyć 5%:

- wynagrodzenia za odbiór i transport poszczególnych frakcji odpadów,
- wynagrodzenia za zagospodarowanie poszczególnych frakcji odpadów”

W ocenie Wykonawcy ograniczenie wartości zmiany wynagrodzenia wykonawcy do poziomu, który nie może przekroczyć 5 % wysokości wynagrodzenia, za odbiór i transport poszczególnych frakcji odpadów oraz wynagrodzenia za zagospodarowanie poszczególnych frakcji odpadów, mając przy tym na uwadze najistotniejszą okoliczność jaką jest długi okres realizacji umowy, tj. 24 miesiące od dnia podpisania umowy, jest niezgodne z art. 16 ustawy pzp, który nakazuje zamawiającemu przygotowanie i przeprowadzenie postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób: 1) zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców; 2) przejrzysty; 3) proporcjonalny.

Powyższe oznacza również, że tak opisane warunki zmiany wynagrodzenia wykonawcy nie pozwalają na przygotowanie rzetelnej i realnej kalkulacji ceny oferty wykonawcy w tak długim okresie realizacji zamówienia, a dodatkowo wskazują, że klauzula waloryzacyjna została ukształtowana w sposób uniemożliwiający zapewnienie ekwiwalentności świadczeń stron umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz w sposób, który nie niweluje ryzyk związanych ze zmianami kosztów wykonania zamówienia publicznego.

Wykonawca wskazuje, że ww. postanowienie umowne ogranicza pułap waloryzacji w sposób zupełnie abstrahujący od rzeczywistych okoliczności związanych z realizacją kontraktów długoterwałych oraz wypacza sens wprowadzenia takich postanowień, bowiem waloryzacja oparta o tak skonstruowaną klauzulę waloryzacyjną będzie miała jedynie charakter pozorny i z pewnością spowoduje poważne zachwianie równowagi ekonomicznej stron umowy w sprawie zamówienia publicznego, jaka zostanie zawarta w Postępowaniu, na niekorzyść wykonawcy.

W podobnej sprawie, w zakresie nierealnego i niedostosowanego do realiów rynkowych ograniczenia wartości zmiany umowy wypowiedziała się KIO, która w wyroku z dnia 05.01.2022 r., sygn. KIO 3600/22, stwierdziła:

„Jak trafnie wskazuje się w doktrynie, stosowanie klauzul waloryzacyjnych w umowie w sprawie zamówienia publicznego pozwala na zachowanie równowagi ekonomicznej stron umowy w stosunku do stanu na dzień złożenia oferty przez wykonawcę, minimalizując ryzyko pokrzywdzenia obu stron umowy na skutek zmiany siły nabywczej pieniądza w okresie realizacji zamówienia. Klauzule te zapewniają bowiem konieczną elastyczność w kształtowaniu kosztów związanych z realizacją zamówienia w dłuższym okresie, umożliwiając jednocześnie bieżące dostosowanie stosunku zobowiązaniowego łączącego zamawiającego z wykonawcą do zmiany okoliczności. Obligatoryjne stosowanie klauzul waloryzacyjnych w umowach zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy zdejmuje z wykonawcy ciężar zadeklarowania w ofercie niezmienną cenę, co prowadzi do jednostronnego obciążenia wykonawcy ryzykiem późniejszej zmiany stosunków gospodarczych.

Waloryzacja wynagrodzenia wykonawcy jest również korzystna dla zamawiających, gdyż umożliwia ponoszenie przez nich rzeczywistych kosztów wykonania zamówienia, bez wliczania ryzyka ich wzrostu już w cenę oferty. Wreszcie wskazuje się, że stosowanie klauzul waloryzacyjnych zapobiega również powstawaniu sytuacji, kiedy wykonanie zamówienia przestaje być opłacalne, a tym samym sprzyja trwałości stosunku umownego, co niewątpliwie jest korzystne dla obu stron umowy”.

Na marginesie wskazujemy, że w cytowanym wyżej wyroku KIO 3600/22 Izba uwzględniła odwołanie odwołującego i nakazała zamawiającemu zmianę postanowień umownych w taki sposób, aby dostosować ograniczenie wartości zmiany umowy do realiów rynkowych i do okresu trwania zamówienia.

Konkludując, skoro prawidłowo skonstruowana klauzula waloryzacyjna powinna służyć równomiernemu rozłożeniu ryzyka kontraktowego i być adekwatna do aktualnej sytuacji rynkowej, należy uznać za sprzeczne z art. 16 ustawy i art. 439 ust. 2 ustawy Pzp określenie przez zamawiającego, na zbyt niskim poziomie, maksymalnej granicy zmiany wynagrodzenia wykonawcy, tj. na poziomie który nie może przekroczyć 5 % wynagrodzenia (...), w stosunku do jego wysokości określonej w dniu zawarcia umowy, w całym 24 miesięcznym okresie realizacji umowy.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej stanowisko wykonawcy, w celu zapewnienia ekwiwalentności świadczeń stron umowy o zamówienie publiczne i dostosowanie zapisów klauzuli waloryzacyjnej do okresu obowiązywania umowy, wnosimy o zmianę postanowienia § 6 ust. 1.5 Umowy poprzez określenie że: *„Zgodnie do postanowień art. 439 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp zamawiający określa, iż wartość zmiany wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy nie może przekroczyć 10%:*

- *wynagrodzenia za odbiór i transport poszczególnych frakcji odpadów,*
- *wynagrodzenia za zagospodarowanie poszczególnych frakcji odpadów_”*

Odpowiedź nr 6: Zamawiający wskazuje, że w przypadku waloryzacji, o której mowa w art. 439 ust. 4 ustawy Pzp tj. „maksymalną wartość zmiany wynagrodzenia, jaką dopuszcza zamawiający w efekcie zastosowania postanowień o zasadach wprowadzania zmian wysokości wynagrodzenia” ustawodawca nie wskazał minimalnej ani maksymalnej granicy, zatem zapis umowy jest zgodny z przepisami prawa. W związku z powyższym Zamawiający nie przewiduje zmiany umowy w tym zakresie.

Pytanie nr 7.

7. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 6 ust. 1. 6

Prosimy o dostosowanie zapisów § 6 ust. 1. 6 Umowy do ich zgodności z art. 439 ust. 5 ustawy Pzp , zgodnie z którym:

Wykonawca, którego wynagrodzenie zostało zmienione zgodnie z ust. 1-3, zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy, z którym zawarł umowę, w zakresie odpowiadającym zmianom cen materiałów lub kosztów dotyczących zobowiązania podwykonawcy, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- 1) przedmiotem umowy są roboty budowlane, dostawy lub usługi;
- 2) okres obowiązywania umowy przekracza 6 miesięcy.

W obecnym brzmieniu umowy okres obowiązywania umów z podwykonawcami został ustalony na 12 miesięcy.

Odpowiedź nr 7: Zamawiający zmienia zapis w § 6 ust. I pkt 6 projektu umowy.

W § 6 ust. I pkt 6 projektu umowy

jest:

„6. Wykonawca, którego wynagrodzenie zostanie zmienione zgodnie z ust. 3 zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy, jeżeli zawarł umowę z Podwykonawcą, a okres obowiązywania tej umowy przekracza 12 miesięcy”.

powinno być:

„6. Wykonawca, którego wynagrodzenie zostanie zmienione zgodnie z ust. 3 zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy, jeżeli zawarł umowę z Podwykonawcą, a okres obowiązywania tej umowy przekracza 6 miesięcy”.

Pytanie nr 8.

8. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 6 ust. II. 6

Zamawiający w § 6 ust. II. 6 Umowy napisał, że: *„ Jeżeli zmiana wynagrodzenia będzie wiązała się z koniecznością zawarcia umowy przez Wykonawcę z Podwykonawcą, Wykonawca wybierze podwykonawcę zgodnie z zasadą jawności, a należyte wynagrodzenie Wykonawcy od Zamawiającego nie może być wyższe od 10% wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy na wykonanie usług”.*

Wskazujemy, że określanie przez Zamawiającego wysokości wynagrodzenia ustalanego w umowie pomiędzy Wykonawcą a podwykonawcą stanowi nieuprawnioną ingerencję w kształt umowy niepublicznej, regulowanej przepisami KC.

Art. 436 pkt 2 Pzp wprowadza obowiązek zawarcia w każdej umowie w sprawie zamówienia publicznego postanowień dotyczących warunków zapłaty wynagrodzenia wykonawcy. Klauzula ta dotyczyć będzie w szczególności ustalenia czy płatność za wykonanie zamówienia ma charakter jednorazowy, czy zamawiający będzie płacił wynagrodzenie w częściach oraz czy udziela zaliczek na poczet wykonania zamówienia.

Zgodnie z komentarzem do art. 436 ustawy Pzp: *„W przypadku umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi, kontroli zamawiającego podlegają jedynie postanowienia dotyczące terminu zapłaty wynagrodzenia (art. 464 ust. 10 PZP), (komentarz, Legalis: Art. 463 PZP red. Jaworska 2023, wyd. 5/M. Jaworska)*

W tym miejscu powołujemy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. XXIII Zs 7/22, w którym Sąd orzekł, że *” W przypadku umów na usługi i dostawy **ustawodawca określił poziom ingerencji zamawiających w umowy z podwykonawcami, ograniczając do kar umownych i zapłaty wynagrodzenia (art. 463 Prawa zamówień publicznych)** oraz do terminu zapłaty wynagrodzenia terminu zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy, który ma być nie dłuższy niż 30 dni (art. 464 ust. 10 w zw. z art. 464 ust. 2 Prawa zamówień publicznych)”.*

Prosimy zatem o wykreślenie z § 6 ust. II. 6 Umowy podkreślonej wyżej części postanowienia.

Odpowiedź nr 8: Projekt umowy nie zawiera § 6 ust. II. 6. Przedmiotowy zapis został zawarty w § 6 ust. II pkt 4. Zamawiający wykreśla w projekcie umowy § 6 ust. II pkt 4.

Pytanie nr 9.

9. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 15 ust. 6 pkt 1)

Zamawiający w § 15 ust. 6 pkt 1) Umowy napisał, że:

„6. Zamawiający zobowiązuje się zapłacić Wykonawcy:

- 1) odsetki w wysokości ustawowej za zwłokę w przypadku zwłoki w uregulowaniu wynagrodzenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych”.*

Prosimy o wyjaśnienia czy w przypadku okoliczności wskazanej w § 15 ust. 6 pkt 1) Umowy Zamawiający zapłaci odsetki za zwłokę czy odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych?

Odpowiedź nr 9: Zamawiający przewidział tylko odsetki za zwłokę, nie przewidział odsetek za opóźnienie. Jednak aby ustalić o jaką wysokość odsetek chodzi, Zamawiający wskazał, iż choć odsetki przysługujące za zwłokę tj. kwalifikowane opóźnienie, ich wysokość będzie liczona w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (nie wprowadzono odsetek umownych). Po ponownej analizie projektu umowy Zamawiający wykreślił zwrot w transakcjach handlowych.

W związku z powyższym Zamawiający zmienia zapis w § 11 ust. 7 i § 15 ust. 6 pkt 1 projektu umowy.

W § 11 ust. 7 projektu umowy

jest:

„Za nieterminową realizację wynagrodzenia, Wykonawcy przysługują odsetki ustawowe w wysokości odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych”.

powinno być:

„Za nieterminową realizację wynagrodzenia, Wykonawcy przysługują odsetki ustawowe w wysokości odsetek za opóźnienie”.

W § 15 ust. 6 pkt 1 projektu umowy

jest:

„Zamawiający zobowiązuje się zapłacić Wykonawcy odsetki w wysokości ustawowej za zwłokę w przypadku zwłoki w uregulowaniu wynagrodzenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych,”

powinno być:

„Zamawiający zobowiązuje się zapłacić Wykonawcy odsetki w wysokości ustawowej za zwłokę w przypadku zwłoki w uregulowaniu wynagrodzenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,”

Pytanie nr 10.

10. Załącznik nr 5 do SWZ – Projekt umowy - § 15 ust. 6 pkt 2)

Zamawiający w § 15 ust. 6 pkt 2) Umowy napisał, że:

6. Zamawiający zobowiązuje się zapłacić Wykonawcy

2) karę umowną – 10 % kwoty określonej w § 9 ust. 1 umowy, w przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie”

Prosimy o wyjaśnienia w przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego „z przyczyn leżących po czyjej stronie” Zamawiający zapłaci Wykonawcy ww. karę umowną?

Odpowiedź nr 10: W przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną. Zamawiający dopisuje w § 15 ust. 6 pkt 2 projektu umowy wyraz „Zamawiającego”.

W § 15 ust. 6 pkt 2 projektu umowy

jest:

„2) karę umowną - 10 % kwoty określonej w § 9 ust. 1 umowy, w przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie”.

powinno być:

„2) karę umowną - 10 % kwoty określonej w § 9 ust. 1 umowy, w przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego”.

Pytanie nr 11.

11. Załącznik nr 10 do SWZ – Opis Przedmiotu Zamówienia – ust. 2.2)

Zamawiający w ust. 2.2) OPZ napisał, że:

2. Gmina Poddębice jest gminą miejsko-wiejską. Powierzchnia Gminy wynosi 224,66 km². W skład Gminy wchodzi 49 sołectw. Według danych uzyskanych z ewidencji ludności, wg stanu na dzień 29 lutego 2024 r., Gmina Poddębice liczyła 14 692 mieszkańców.

Prosimy o doprecyzowanie podanych danych poprzez dopisanie liczby mieszkańców korzystających z kompostowników.

Odpowiedź nr 11: Obecnie z kompostowników korzysta 2881 mieszkańców gminy Poddębice.

Pytanie nr 12.

12. Załącznik nr 10 do SWZ – Opis Przedmiotu Zamówienia - ust. 4.6)

Zamawiający w ust. 4.6) OPZ napisał, że:

6. Wykonawca zobowiązuje się do wyposażenia w pojemniki i worki służące do zbierania odpadów komunalnych nieruchomości zamieszkałe na terenie Gminy Poddębice. Ilość i wielkość pojemników służących do gromadzenia odpadów komunalnych:

- 1) zmieszanych będzie dostosowana do liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość, w następujący sposób:
- a) pojemnik o pojemności 120 l dla nieruchomości, którą zamieszkuje do 4 osób włącznie;
 - b) pojemnik o pojemności 240 l dla nieruchomości, którą zamieszkuje powyżej 4 osób;
 - c) pojemnik o pojemności 1100 l na nieruchomościach wielorodzinnych.

Prosimy o wyjaśnienie w jaki sposób i kiedy Wykonawca zostanie poinformowany przez Zamawiającego, w których posesjach zamieszkuje 4 lub więcej mieszkańców i ile pojemników o określonej pojemności ma zapewnić do realizacji przedmiotu umowy. Określenie liczby odpowiednich pojemników winno być wskazane na etapie ofertowania gdyż ma to duże znaczenie przy szacowaniu kosztów przedmiotu zamówienia.

Odpowiedź nr 12: Zamawiający zmienia treść § 7 ust. 1 pkt 2.

W § 7 ust. 1 pkt 2 projektu umowy

jest:

„2) W dniu podpisania umowy Zamawiający dostarczy Wykonawcy wykaz adresów nieruchomości objętych umową odbioru odpadów”.

powinno być:

„2) W dniu podpisania umowy Zamawiający dostarczy Wykonawcy wykaz adresów nieruchomości objętych umową odbioru odpadów wraz z liczbą osób zamieszkałych na danej nieruchomości”.

Pytanie nr 13.

13. Załącznik nr 10 do SWZ – Opis Przedmiotu Zamówienia - ust. 5 pkt 2)

Zamawiający w ust. 5 pkt 2) OPZ napisał, że:

2) Wymogi dotyczące pojazdów:

a) zapewnienie, dla właściwej realizacji przedmiotu umowy, przez cały czas trwania umowy dostatecznej ilości pojazdów, gwarantujących terminowe i jakościowe wykonanie zakresu rzeczowego usługi, w ilości co najmniej takiej, jak w złożonej w postępowaniu przetargowym ofercie, nie mniej jednak niż co najmniej 2 samochodami specjalistycznymi przystosowanymi do odbierania zmieszanych odpadów komunalnych, co najmniej 2 samochodami przystosowanymi do odbioru selektywnie zebranych odpadów komunalnych, co najmniej 1 pojazdem do odbierania odpadów komunalnych bez funkcji kompaktującej, który spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zapewnienie przez Wykonawcę pojazdów napędzanych paliwem alternatywnym podczas wykonywania zamówienia zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 875 z późn. zm.), na dzień podpisania umowy tj. **1 pojazd**,

Prosimy o wyjaśnienie w jaki sposób ma być wykorzystywany zapewniony przez Wykonawcę 1 pojazd napędzany paliwem alternatywnym oraz jaką metodą będzie kontrolowane przez Zamawiającego jego użycie w celu realizacji przedmiotu zamówienia.

Odpowiedź nr 13: Pojazd napędzany paliwem alternatywnym ma być wykorzystywany do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Poddębice w ramach realizacji przedmiotu zamówienia. Zamawiający wyjaśnia, iż w § 5 ust. 1 pkt 2 projektu umowy określił wymogi dotyczące pojazdów, w tym wymóg zapewnienia przez Wykonawcę pojazdów napędzanych

paliwem alternatywnym podczas wykonywania zamówienia zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 875 z późn. zm.), na dzień podpisania umowy tj. 1 pojazd. Zamawiający wyjaśnia, że jeden pojazd ma być zapewniony na dzień podpisania umowy co nie oznacza, że w trakcie trwania umowy Wykonawca nie będzie musiał zapewnić większej ilości pojazdów w przypadku zmiany ww. przepisów w tym zakresie.

Zamawiający będzie dokonywał kontroli w formie objazdowej po terenie w dniach wywozu odpadów. Zamawiający w § 12 ust. 2 projektu umowy wskazał, że „Zamawiający wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację przedmiotu umowy, które będą odpowiadały za nadzorowanie wykonania umowy w tym dokonywanie kontroli wykonanych prac, do wydawania Wykonawcy poleceń związanych z jakością i ilością usług, które są niezbędne do prawidłowego oraz zgodnego z umową wykonania przedmiotu umowy:”

Zamawiający nie określił kiedy i gdzie będzie dokonywał kontroli. Wykonawca będzie zobowiązany poddać się kontroli w każdym czasie podczas realizacji przedmiotu umowy pod kątem spełnienia przez niego wymogów, w tym do sprawdzenia czy Wykonawca rzeczywiście użytkuje przy wykonywaniu umowy pojazd lub pojazdy (w przypadku zmiany ww. przepisów o elektromobilności i paliwach alternatywnych) napędzane paliwem alternatywnym.

UWAGA:

Zamawiający informuje:

- iż wprowadza zmianę w § 19 ust. 6 projektu umowy.

jest:

„Umowa zawiera 17 stron ponumerowanych i parafowanych przez każdą ze stron”.

powinno być:

„Umowa zawiera 18 stron ponumerowanych i parafowanych przez każdą ze stron”.

- na 18 stronie projektu umowy pod podpisami Zamawiającego i Wykonawcy dodaje się zapis:

„Kontrasygnata zgodnie z opinią
RIO znak: WA 4120-20/2023-w
z dnia 24 maja 2023 r.”

Ponadto Zamawiający informuje, że pytania wraz z odpowiedziami oraz zmiany stają się integralną częścią specyfikacji warunków zamówienia i będą wiążące przy składaniu ofert.

Burmistrz Poddębic
(-) Piotr Sęczkowski